

September 8, 1979

Bulgarian Intelligence Analysis of US-Greek Relations

Citation:

"Bulgarian Intelligence Analysis of US-Greek Relations", September 8, 1979, Wilson Center Digital Archive, Central State Archive, Sofia, Fond 378-B, File 1190/4. Translated by Vanja Petkova, Edited by Dr. Rositza Ishpekova and Kalin Kanchev, and obtained by the Bulgarian Cold War Research Group.

<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/111947>

Summary:

A report on the state of bilateral relations with emphasis on military co-operation and the US mediation of the Greco-Turkish disputes.

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

Translation - English

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИЛИЧНО СТРОГО СЕКРЕТНО!

ЕКЗ. А

1234

ДО
ПЪРВИЯ СЕКРЕТАР НА ЦК НА БКП И
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДЪРЖАВНИЯ СЪВЕТ
ДР. ТОДОР ЖИВКОВ

А Н А Л И З

ОТНОСНО: Състоянието на гръцко-американските отношения

Гръцко-американските отношения продължават да се намират в положение, което не е характерно за съюзнически държави. Официалните правителствени говорители на двете страни признават наличието на стагнация в двустранните връзки.

Гърция отхвърли поддържаните от САЩ формули за завръщане на страната във военната структура на НАТО, отказа да продължи договора за действие на двете радиостанции на "Гласът на Америка" и отлага ратифицирането на договора за статута на американските военни бази на гръцка територия.

Действията на Гърция се определят от нарастналите й възможности да провежда по-независима от американците прозападна политика и от засилените антиамерикански настроения, които са траен елемент от вътрешнополитическата обстановка. Те завладяха не само опозицията, но и по-голяма част от гръцката буржоазия, която преориентира икономическите си интереси към Западна Европа. Понастоящем не съществува организирана вътрешно-

политическа сила, която открито да защитава американските интереси. Единствено крайно десните реакционни сили, идейно-политически разобличени и организационно разбити, използват активно пропагандните си органи срещу възприетия от Караманлис външнополитически курс.

Договорът за пълноправно членство на Гърция в ЕИО обезпечават гаранция на режима на Караманлис от действия срещу него от страна на крайно десните елементи, подпомогнати от САЩ. Подкрепата на Франция и другите страни-членки на Общността дава възможност на Гърция да проявява твърдост срещу натиска на САЩ.

В резултат на засилените националистически настроения в Гърция усилията на САЩ за компромисно решение на спорните въпроси между Гърция и Турция в интерес на НАТО срещат упорита съпротива. Основни носители на тези настроения са както гръцката буржоазия като цяло, така и въоръжените сили. Правителството на Караманлис се надява САЩ да окажат съществен натиск върху Турция за промяна на позициите ѝ по кипърския проблем и по спорните въпроси в Егейско море. Те разчитат на предизборните обещания на Картър в полза на гърците, на икономическите затруднения на Турция и нестабилното политическо положение на Еджевит, като предпоставки за постигането на изгодно за Гърция решение. Караманлис съзнава значението на Гърция за САЩ след закриването на американските военни бази в Иран и създадените предпоставки за контрол по изпълнението на договора САЛТ-2 от територията на Гърция и Турция. Както правителството, така и опозицията в страната открито изразяват оценките си, че САЩ провеждат политика на покровителствуване на Турция, което се явява основна причина за влошаване на гръцко-американските отношения. След провала на инициативите на Валдхайм по кипърския проблем и мисията на генерал Хейг по "специалния" статут на Гърция в НАТО Ка-

раманлис зае по-твърда позиция по отношение на САЩ.

Независимо от влошаването на двустранните отношения, САЩ запазват военното си присъствие в Гърция. Те започнаха мълчаливо, макар и ограничено, прехвърляне на електронни и телекомуникационни съоръжения от Иран в базите си на о-в Крит. От началото на 1979 г. започна реорганизация на американските разузнавателни служби в Гърция. При посещението си в Атина заместник държавния секретар на САЩ Кристофър постави въпроса за разширяване на американските бази, а Нелсън Рокфелер – личен пратеник на Картър, е настоявал за официалното съгласие на гръцкото правителство за настаняване на гръцка територия част от американските военни съоръжения от Иран. Гръцкото правителство продължава да проявява резервираност поради силното противодействие на прогресивните и демократични опозиционни сили и възможностите да се възползува от засиления американски интерес за получаването на икономическа изгода и политически предимства по отношение на Турция. Гърция проучва и въпроса за юридическото положение на базите при условие, че не е продължен срока за тяхното ползване.

Наред с военното си присъствие САЩ полагат усилия да разширят икономическите си интереси в Гърция. През юли 1979 г. в Министерството на търговията на САЩ се проведе семинар по гръцко-американските икономически отношения, а през октомври т.г. в Гърция се очаква голяма група американски бизнесмени за проучване възможностите за капиталовложения и търговско-икономически договори.

Правителството на Караманлис поставя решението на въпросите за статута на американските бази и радиостанции и евентуалното разширяване на американското военно присъствие в Гърция в зависимост от приемането на искания от Гърция "специален" статут във военната организация на НАТО и запазване на интересите ѝ в Егея и Кипър.

Като използва силата и влиянието на гръцкото лоби в Конгреса на САЩ, Караманлис оказва натиск върху администрацията на Картър да се откаже от подкрепата за Турция и да не допусне нарушаване на равновесието на силите в Егея. Отказът на Гърция да участва в маневри на НАТО през есента на 1979 г. също има антиамериканска насоченост. Караманлис оказва косвен натиск върху САЩ и чрез балканската си политика и "отвора" към социалистическите страни. САЩ разглеждали като отрицателен фактор за гръцко-американските отношения инициативите на Караманлис за общобалканско сътрудничество и действията му за неутрализиране на китайското влияние на Балканите, които не съвпадали със стратегията на НАТО.

При запазено военно и икономическо присъствие и отслабено политическо влияние на САЩ в Гърция се очертава трайна тенденция на застой в гръцко-американските отношения.

Без да заплашва сериозно военните и икономически интереси на САЩ, правителството на Караманлис се явява задържаш фактор в развитието на гръцко-американските отношения. То се стреми да провежда дозирана политика за по-нататъшно освобождаване на политическия си курс от пряката американска зависимост.

Администрацията на Картър е недоволна от линията на гръцкото правителство, но при оформящата се вътрешна и международна обстановка не е в състояние да предприеме динамични действия срещу Караманлис, още повече, че няма алтернатива за неговата смяна.

Рег. № 16463^a

8.9 1979 г.

С о ф и я

МИНИСТЪР:

MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS

TOP SECRET!

Copy No 1

TO

CC BCP SECRETARY GENERAL AND
STATE COUNCIL CHAIRMAN
COMRADE TODOR ZHIVKOV

ANALYSIS

RE: State of US-Greek relations

Greco-American relations continue to be in a state not typical for two allies. Both governments admit that their bilateral relations are stagnating. Greece rejected the US formula for its return into NATO's military structure, refused to extend the broadcasting rights of the two radio-stations of The Voice of America, and postponed ratification of the contract concerning the American military bases in Greece.

Greece's actions are a direct result from that country's increased opportunities to pursue a less US-dependent pro-Western foreign policy, as well as from the intensified anti-American feelings that are a constant element of the internal political situation. This is typical not only for the opposition, but also for the greater part of the Greek bourgeoisie, which has already reoriented its economic interests towards Western Europe. At present there is no organized political power that is openly defending American interests. Only the extreme right reactionary elements, which are ideologically and politically denounced and organizationally defeated, actively use their propaganda machine against Karamanlis' foreign policy.

Greece's accession to the European Economic Community /EEC/ guarantees that Karamanlis' regime will be protected against the actions of the US-backed extreme right elements. The support of France and the other EEC members gives Greece the opportunity to be firm against the US pressure.

As a result of the increased nationalist feelings, the US efforts for a compromise between Greece and Turkey in the interest of NATO met a stern opposition. These feelings are typical for both the Greek bourgeoisie and the Armed Forces. Karamanlis government hopes that the US will exert considerable pressure so that Turkey changes its position on the Cyprus problem and the other disputes in the Aegean Sea. They see Carter's election campaign declarations in support of Greece, as well as Turkey's economic difficulties and Ecevit's unstable political position, as prerequisites for reaching a favorable solution. Karamanlis understands Greece's importance to the US after closing of the American bases in Iran, and the American need to control the implementation of the SALT-2 treaty from the territory of Greece and Turkey. Both government and opposition openly declare that the US pursues protection of Turkey, and this is the main reason for the setback in the Greco-American relations. After the failure of Waldheim's initiatives on Cyprus and General Haig's mission on the "special" statute of Greece in NATO, Karamanlis took up a tougher stance towards the US.

Even though the bilateral relations have deteriorated, the US still keeps its military presence in Greece. They have started silently, although in limited quantities, to transfer electronic and telecommunication devices from Iran to their bases on the island of Crete. Since the beginning of 1979 a reorganization of the American

Intelligence Services in Greece has started. During his visit in Athens the US Assistant Secretary of State, Warren Christopher put the question for the extension of the American bases. Meanwhile Nelson Rockefeller, Carter's personal envoy, insisted on the Greek government's official agreement for transfer of the American military equipment from Iran to Greece. The Greek government continues to hold aloof because of the progressive and democratic internal opposition it is facing, and also because it is seeking to obtain economic benefits and political advantages with respect to Turkey by exploiting the increased American interest. Greece has also been looking into the legal consequences of the decision not to extend the use of the military bases.

Together with its military presence, the US is striving to expand its economic interests in Greece. In July 1979 the US Department of Commerce hosted a workshop on the Greco-American economic relations. Meanwhile, a big group of American businessmen is expected to visit Greece in October to investigate the opportunities for capital investments and signing of trade agreements.

Karamanlis government has [successfully] tied the issues of the US bases and radio stations, and the expansion of the American military presence in Greece to the acceptance of the Greek requirement for a "special" status within NATO and respect for their interests in the Aegean Sea and Cyprus.

By using the strength and influence of the Greek lobby in the US Congress, Karamanlis has put pressure on Carter's administration to discontinue its support for Turkey and to work for preserving the balance of powers in the Aegean region. Greece's refusal to participate in NATO maneuvers in the fall of 1979 is also directed against the US. Karamanlis is also exerting indirect pressure on the US through his Balkan policy and his "openness" to the socialist states. The US considers a negative factor in the Greco-American relations Karamanlis' initiatives for Balkan cooperation and his attempts to neutralize China's influence on the Balkans—actions that are allegedly at odds with NATO's strategy.

With preserved American military and economic presence in Greece, and with weakened US influence, Greco-American relations will continue to stagnate.

While not seriously threatening US military and economic interests, the Karamanlis government is in fact preventing further development of the bilateral relations. It pursues a line of further distancing its political course from the direct American influence.

Although Carter's administration is dissatisfied with the Greek policy, given the present domestic and international situation, the US government is not in the position to take actions against Karamanlis. Besides, [it is clear that] there is no real alternative for his post.

MINISTER OF THE INTERIOR:
(Signature, seal)

Reg. No 16463a
8.9.1979
Sofia